

Základné anatomické výrazy

Smery

1. verticalis – zvislý
2. horizontalis – vodorovný
3. medianus – stredný
4. coronalis – vencovitý
5. sagittalis – predozadný
6. dexter – pravý
7. sinister – ľavý
8. intermedius – prostredný
9. medialis – stredový
10. lateralis – bočný
11. anterior – predný
12. posterior – zadný
13. ventralis – predný, brušný
14. dorsalis – zadný, chrbtový
15. frontalis – čelový, predný
16. occipitalis – záhlavný, zadný
17. superior – horný
18. inferior – dolný
19. cranialis – lebečný, nahor
20. caudalis – chvostový, dole
21. rostralis – zobákovitý
22. apicalis – k vrcholu
23. basalis – spodinový
24. basilaris – spodinový
25. medius – stredný
26. transversus – priečny
27. longitudinalis – pozdĺžny
28. axialis – na os tela
29. externus – vonkajší
30. internus – vnútorný
31. luminalis – dutinový
32. superficialis – povrchový
33. profundus – hĺbkový
34. proximalis – k trupu
35. distalis – od trupu
36. centralis – stredný
37. periphrenicus – okrajový
38. radialis – vretenný
39. ulnaris – laktový
40. fibularis – ihlicový
41. tibialis – píštalový
42. palmaris (volaris) – dlaňový
43. plantaris – chodidlový
44. flexor – ohýbač
45. extensor – ňahovač
46. abductor
47. adductor

Ostatné

1. frontalis – čelový
2. ethmoidalis – čuchový
3. temporalis – spánkový
4. parietalis – temenný
5. vomeralis – čerieslový
6. conchalis – mušľovitý
7. mandibularis – sánkový
8. maxillaris – čeľustný
9. nasalis – nosový
10. orbitalis – očnicový
11. lacrimalis – slzný
12. sphenoidalis – klinový
13. supraorbitalis – nadočnicový
14. sternalis – hrudný (kosť)
15. xiphoideus – mečovité
16. clavicularis – kľúčny
17. humeralis – ramenný
18. zygomaticus – jarmový
19. carpalis – zápästný
20. metacarpalis – záprstný
21. digitalis – prstový
22. coxa – bedro
23. femoralis – stehenný
24. carpometacarpalis -
priehlavkovopredpriehlavkový
25. vertebralis – stavcový
26. sacralis – krížový
27. lumbalis – driekový
28. thoracis – hrudníkový
29. cervicalis – krčny
30. coccygeus – kostrčový
31. rectalis – konečníkový
32. costalis – rebrový
33. scapularis – lopatkový
34. abdominis – brušný
35. pelvis – panva
36. renalis – običkový
37. os – kosť
38. ligamentum – väz
39. musculus – sval
40. nervus – nerv
41. nodus – uzlina

42. major – veľký

43. minor – malý

Pojmy

1. arteria – tepna
2. oculus – oko
3. ductus - kanál
4. cor – srdce
5. abdomen – brucho
6. acetabulum – aketabulum
7. acromion - nadplecok
8. ala – krídlo
9. angulus – hrana
10. ansa – kľučka, uško
11. antitragus - protikozlík
12. antrum – dutina, jaskynka
13. anulus – prstenec
14. anus – riť
15. aorta – srdcovnica
16. apertura – otvor
17. apex – hrot
18. appendix – výbežok
19. arachnoidea – pavučnica
20. arcus – uhol
21. area – area, plocha
22. areola – dvorček
23. articulatio – kĺb
24. atlas – nosič
25. atrium – komora
26. axis – čapovec
27. auricula – ušnica
28. axilla – pazucha
29. basis – základňa
30. bifurcatio – rozdvojenie
31. bronchiolus – priedušnička
32. bronchus – prieduška
33. bulbus – guľa, cibuľa
34. bursa – burza, vačok
35. caecum – slepý
36. calcaneus – päťová kosť
37. calcar – ostroha
38. calvaria – strop lebečnej dutiny
39. camera – kamera, strop
40. calx – ostroha, kosák
41. canalis – kanál
42. capitulum – hlavica
43. capsula – kapsula, kapsička
44. caput – hlava, hlavica
45. carina – kýl
46. cartilago – chrupka
47. caruncula – kúsok mäsa
48. cauda – chvost
49. caverna – dutina, priepasť
50. cavitas – dutina
51. cavum – diera, vyhlbenina
52. cerebellum – mozoček
53. cerumen – ušný maz
54. cervix – krčok
55. chiasma – skríženie
56. cingulum – pletenec
57. circuitus – obeh
58. cisterna – rozšírenie, cisterna
59. claustrum – závara
60. clava – palica
61. cochlea – slimák
62. collum – krk
63. colon – hrubé črevo
64. columna vertebralis – chrbtica
65. commisura – spojka
66. compartimentum – rovnakosť
67. condylus – hlavicový hrbolček
68. confluens – splav
69. concha – mušľa
70. conus – kužeľ
71. corium – zamša
72. cornea – rohovka
73. cornu – rohy
74. corona – veniec
75. corpus – telo
76. cortex – kôra
77. costa – rebro
78. coxa – bedro
79. crista – hrana
80. crura – ramienka
81. crus – ramienko
82. crypta – krypta
83. culmen – vrchol, vrcholček
84. cumulus – hromada, kopa
85. cuneus – klinovité pole koncového mozgu
86. cupula – kupola

87. curvatura – ohyb
88. cuspis – cíp
89. cutis – koža
90. cymba – čln
91. declive – svah, zráz
92. dens – zub
93. dentinum – zubovina
94. diameter – rozmer
95. diaphragma – bránica
96. digitis – prsty
97. discus – disk, platnička
98. distantia – vzdialenosť
99. diverticulum – vychlípenina
100. dorsum – chrbát
101. ductulus – cestička, kanálik
102. duodenum – dvanásťnik
103. ectomeninx – vonkajšia nervová plena
104. epiderma – pokožka
105. ektoderma – vonkajší primárny zárodočný list
106. eminentia – vyvýšenina
107. enamelum – sklovina
108. endocardium – vnútro srdie
109. endolympha – vnútromiazga
110. endomeninx – vnútorná nervová plena
111. endometrium – sliznica maternice
112. endomysium – vnútro svalový väz
113. endoneurium – medzinervové väzivo
114. endorhachis – periost chrbticového kanála
115. endothelium – výstelka
116. entoderma – vnútorný zárodočný list
117. epicardium – osrdcovník
118. epididymis – nadsemeníky
119. epineurium – väzivo obaľujúce nerv
120. epithalamus – nadlôžko
121. eponychium – zrohovatená koža na nechte
122. equator – rovník
123. (o)esophagus – pažerák
124. excavatio – priehlbina
125. extremitas – vyvýšenina, okraj
126. euryon – najvyššie miesto na temene
127. facies – plocha
128. falx – kosák
129. fascia – list
130. fasciculus – zväzoček
131. fastigium – štít, vrchol
132. femur – stehnová kosť
133. fenestra – okno
134. fibra – vlákno
135. fibula – ihlica
136. filum – nitka
137. fimbria – triasť
138. fissula -
139. fissura – štrbina
140. flexura – ohyb
141. flumina – prúd
142. flocculus – vločka
143. folia – lístie
144. folliculus – vačok, miešok
145. fonticulus – lupienok
146. foramen – otvor
147. forceps – kliešte
148. formatio – útvar
149. fornix – klenba
150. fossa – jama
151. fossula – jamka
152. fovea – jamka
153. foveola – jamôčka
154. frenulum – uzda, uzdička
155. fundus – dno
156. funiculus – prúžok
157. galea – prilba, helma
158. ganglion – uzlina
159. genu – koleno
160. gingiva – ďasno
161. glabella – čistinka
162. glandula – žľaza
163. glomus – kľbko
164. glans – žalud'
165. globus – guľa, kľbko
166. glomerulus – kľbôčko
167. glottis – príchlopka
168. gnathion – vyčnievajúce miesto sánky-
169. gyrus – kruh, závit
170. hamulus – hák, háčik
171. haustra – vypukliny
172. helicotrema – otvor v kupole slimáka
173. hepar – pečeň

174. hiatus – otvor
175. hilus – bránka
176. hippocampus – koník
177. hirci – pazuchové chlpy
178. humerus – ramenná kosť
179. hymen – panenská blana
180. hyponychium -
181. hypophysis – podmozgová žľaza
182. hypothalamus – podlôžko
183. chorda – struna
184. chylus – mlieč
185. ileum – bedrovník
186. impressio – otisk
187. incisura – zárez
188. inclinatio – naklonenie, sklon
189. incus – nákovka
190. infundibulum – lievnik
191. insula – ostrovček
192. intestinum – črevo
193. iris – dúhovka
194. isocortex – novokôra
195. isthmus – zúženie, úžina
196. jejunoileum - lačníkobedrovník
197. jejunum – lačník
198. jugum – jarmo
199. junctura – spojenie
200. kolostrum – mledzivo
201. labium – pera, pysk
202. labrum – pera, pysk
203. labyrinthus – labyrint, bludisko
204. lac – mlieko
205. lacuna – prehlbenina
206. lacus – jazero, rybník
207. lamina – plátok, blana
208. lanugo – chlpy
209. larynx – hrtan
210. lectulus – lôžko
211. lemniscus – stužka
212. lens – šošovka
213. lien – slezina
214. ligamentum – väz
215. limbus – obruba, lem
216. limen – prah
217. linea – čiara
218. lingua – jazyk
219. liquor – tekutina, kvapalina
220. lobus – lalok
221. lobulus – lalôčik
222. locus – miesto, kraj
223. lunula – mesiačik
224. lymphæ – miazga
225. macula – škvrna
226. malleolus – členok
227. malleus – kladivko
228. mamma – prs, vemenó
229. mandibula – sánka
230. manubrium – rukoväť
231. margo – okraj, kraj
232. matrix – maternica, spodok
233. meatus – dráha, priechod
234. mediastinum – medzihrudie
235. medulla spinalis – miecha
236. membrana – membrána, blana
237. meninges – mozgové pleny
238. meniscus – kosáčik, meniskus
239. menses – menštruácia
240. mesencephalon – stredný mozog
241. mesenterium – okružie
242. mesoappendix – okružie slepého čreva
243. mesocolon – okolie hrubého čreva
244. mesocortex – stredokôra
245. mesogastrium – okolie žalúdka
246. mesometrium – úsek maternice so šikmým pruhom
247. mesovarium – okolie vaječníka
248. mesorectum – okolie konečníka
249. mesosalpinx – okolie vajcovodov
250. mesosigmoideum – okolie esovitej časti hrubého čreva
251. mesotendineum – okolie šľachy
252. mesothelium -
253. metacarpus – záprstie
254. metatarsa - predpriehtlavok
255. metathalamus – zadná časť lôžka
256. modiolus – vretienko
257. mons – hora, pohorie
258. monticulus – kopec
259. musculus – sval
260. myelencephalon – predĺžená miecha
261. myocardium – srdcová svalovina

262. myometrium – svalovina maternice
263. nares – nozdry
264. nasion – stred nosovočelového šva
265. nasus – nos
266. neopallium – novokôra
267. neostriatum – novoprúh
268. nervus – nerv
269. neurocranium – mozgová časť lebky
270. neurocytus – Pukryňova bunka
271. neuroepithelium – novoepitel
272. neurohypophysis – zadný lalok
- podmozgovej žľazy
273. nodulus – uzlík, klobôčko
274. nodus – uzol, kľbko
275. nucleus – jadro
276. olecranon – nadhlavica lakťovej kosti
277. oliva – oliva
278. omentum – predstierka
279. ophthalmoencephalon – zraková časť mozgu
280. operculum – viečko, príklop
281. opisthocranium
282. orbiculus – krúžok
283. orbita – očnica
284. organum – ústroj, orgán
285. orificium – ústie
286. origo – východisko, začiatok
287. os – kosť
288. ostium – vchod
289. ovarium – vaječník
290. palatinum – podnebie
291. palatum – podnebie
292. paleocortex – starokôra
293. paleopallium – staroplášť
294. paleostriatum – staroprúžok
295. pallidum -
296. pallium – mozgový plášť
297. palpebra – mihalnica
298. pancreas – podžalúdková žľaza
299. papila – bradavka
300. paracortex – vedľakôra
301. paracystium – väzivo okolo močového mechúra
302. paradidymis – zanadsemeník
303. paraflocculus – zavlôčka
304. parakolpium -
305. parametrium – vedľamaternicový
306. paraproctium – okolie konečníka
307. paraurethrium – vedľa močovodu
308. paravaginalis – pripošvový
309. pars – časť
310. patella – jabĺčko
311. pecten – hrebeň, paprsok
312. pediculus – nožička
313. pedunculus – stopka
314. pelvis – panva
315. penis – pohlavný úd
316. perianalis – prikonečníkový
317. peribronchium – priprieduškový
318. pericardium – osrdcovník
319. perichondrium – prichrupavkový
320. perilympha – ušná tekutina
321. perimetrium – pobrušnicový obal maternice
322. perimysium – obal svalových stohov
323. perineum – hrádza
324. periodontium – ozubica
325. periorbita – okolie očnice
326. periosteum – periost
327. periproctium – okolie konečníka
328. peritendineum – okolie šliach
329. peritoneum – pobrušnica
330. pes – noha
331. petiolus – rapík
332. phalanx – článok prstu
333. pharynx – hltan
334. pia mater – mäkká mozgová plena
335. pili – vlasy
336. planum – rovina, plocha
337. platysma – kožný sval krčný
338. pleura – pohrudnica
339. plexus – pleteň
340. plica – riasa
341. polus – pól
342. pons – most
343. portio – diel
344. porta - vráta
345. precuneus – predklin
346. preputium – uzda
347. processus – výbežok

348. prominentia – vyvýšenina
349. promontorium – predhorie
350. prosencephalon – predný mozog
351. prostata – predstojnica
352. protuberantia – výstupok, hrboľ
353. pudendum – ohanbie
354. pulmo – pľúca
355. pulpa – dreň
356. pulvinar – vankúšik
357. putamen – odrezok
358. pylorus – vrátnik
359. radiatio – vetvenie
360. radius – vretenná kosť
361. radix – koreň
362. ramus – rameno
363. raphe – štrbina
364. recessus – ústup
365. rectum – konečník, riť
366. regio – oblasť
367. renculus – lalok obličky
368. renes – obličky
369. retinaculum – držiak, uzda. Lano,
povraz
370. rhiencephalon – čuchová časť mozgu
371. rhombocephalon – kosoštvorcový
mozog
372. rivus – tok, prúd, potok
373. rostrum – zobák
374. sacculus – vačok
375. saccus – mech, vak
376. saliva – lina
377. sanguis – krv
378. scala – poschodie
379. scapha – čln, loďka
380. scapula – lopatka
381. scapus – kmeň, driek
382. sclera – bielko
383. scrotum – miešok
384. sella – sedlo
385. septum – priehradka
386. sinus – splav
387. smegma – maz
388. spatium – priestor, miesto
389. spina – trň
390. splanchnocranium – tvárová časť lebky
391. squama – šupina
392. stapes – strmienok
393. statoconie – kryštáliky
394. sternum – hrudná kosť
395. stomodeum – ústny záhyb
396. stratum – sedlo, dlažba, pokrývka
397. striatum – pružkovina
398. stroma – stróma
399. substantia – hmota, podstata, gro
400. subthalamus – podpodlôžko
401. sulcus – brázda
402. supercilia – obočie
403. sustentaculum – podpora, opora
404. sutura – šev
405. symphysis – spona
406. syndesmosis – väzivové spojenie
407. taenia – stuha, stužka
408. talus – členková kosť
409. tapetum – koberec, pokrývka
410. tarsus – chodidlo
411. tectum – kryt, strecha, strop
412. tegmentum – kryt
413. tegmen – kryt
414. telencephalon – koncový mozog
415. tendo – šľacha
416. testis – semenník
417. thalamus – lôžko
418. thalamencephalon – lôžkomozog
419. thymus – šuška
420. tibia – píšťaľa
421. tonsilla – mandľa
422. tonus – napätie, napnutie
423. torus – vyvýšenina, poduška
424. trabecula – trám
425. tractus – dráha, cesta
426. tragus – kozlík
427. trachea – priedušnica
428. trigonum – trojuholník
429. trochlea – kladka
430. truncus – trup, kmeň
431. tuba – tuba, trubica
432. tuber – hrboľ
433. tuberculum – hrboľček
434. tuberositas – drsnatina
435. tubulus – trubička

- 436. tunica – obal
- 437. ulna – laktová kosť
- 438. umbo – vypuklina
- 439. uncus – hák
- 440. unguis – necht
- 441. urachus – kanálik močového mechúra
(embryo.)
- 442. ureter – močovod
- 443. urethra – močová rúra
- 444. uterus – dutina, brucho
- 445. utriculus – vačok
- 446. uvula – čapík
- 447. vagina – pošva
- 448. vallum – zrub, opona
- 449. valva – dvere
- 450. valvula – chlopňa
- 451. vas – cieva
- 452. velum – opona
- 453. vena – žila
- 454. ventriculus – žalúdok
- 455. vermis – červ
- 456. vertebra – stavec
- 457. vertex – vír
- 458. vesica – mechúr
- 459. vestibulum – predsieň
- 460. vinculum – povraz, lano
- 461. vomer – čerieslo
- 462. vortex – vír
- 463. vulva – rodidlá